

Leder

Dagbladet Grunnlagt 1869 av Hagbard Emanuel Berner
«Uavhengig og riksdekkende organ for
frisinnhet og framskrittssvennlig politikk i
nasjonalt, sosialt og økonomisk henseende.»

ANSVARLIG REDAKTØR:
Lars Helle
lahe@dagbladet.no

Spillfekteri om jury

■ ■ Jury i straffesaker er vel innarbeidet i rettspleien. Den var et ledd i den folkelige erobringen av det norske maktapparatet i siste del av 1800-tallet. Men ordningen har vært angrepet så å si fra første stund. I de seinere år har flere partier tatt til orde for å avskaffe juryen fullstendig, og innføre såkalt stor meddomsrett. Regjeringen har derfor nedsatt et utvalg som til å vurdere dommersammensetningen i alle saker som behandles i lagmannsrett. Hovedspørsmålet har vært om juryordningen bør beholdes eller erstattes av en annen ordning. Fredag la utvalget fram sin innstilling.

■ ■ Utvalget er delt på midten. En halvpart vil beholde den nåværende ordningen med jury. Den andre halvparten går inn for at lagmannsretten skal settes som meddomsrett bestående av to fagdommere og fem leikdommere.

Med meddomsrett er det ikke til å komme ifra at fagdommerne blir den sterke part.

Jurytilhengerne vil imidlertid gjøre en del endringer i ordningen, blant annet innføre krav om begrunnelse for kjennelsen.

■ ■ Det kan hevdes at utvalgets hovedkonklusjoner ikke avklarer saken lenger enn den var før utvalget startet sitt arbeid. Det skal ikke stor spådomskunst til for å anta at høringsprosessen vil avspeile den samme todeling som utvalgsinnstillingen har. Det blir derfor regjeringen som må fatte den endelige beslutning.

■ ■ Hele utvalget argumenterer sterkt for det ikke-faglige innslaget i rettssystemet. En naturlig konsekvens av en slik prinsipiell holdning er etter vårt skjønn at juryen bør beholdes. Den er et sterkt demokratisk innslag i domstolene, og er i dypt samsvar med det norske politiske system slik det har utviklet seg siden 1814. Med meddomsrett er det ikke til å komme ifra at fagdommerne blir den sterke part. Vi synes heller ikke at det er behov for noen annen begrunnelse for juryens kjennelse enn det som ligger i forhandlingene i rettsalen. Her vil opptak bli en sterk støtte.

■ ■ Justisminister Knut Storberget inviterer til et forlik om saken. Det vil etter alt å dømme dessverre bli jurysystemets død siden de tre store partiene for lengst har programfestet stor meddomsrett. I det perspektivet var utvalget bare spillfekteri fra regjeringens side.

Et nødvendig grep

BARNEMINISTER Audun Lysbakken (SV) pusser Økokrim på SOS Rasisme. Departementet mener at organisasjonen i flere år har innrapportert oppblåste medlemstall og jukset til seg støtte. Staten, Oslo kommune og Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner mener å ha funnet for høye medlemstall, misbrukte pengegaver og fiktive identiteter. Dagbladet har avdekket SOS Rasismes kontingentkrav med falske identiteter fra medlemsregisteret. Personer som aldri har samtykket har stått registrert som SOS Rasisme-medlemmer. Jo flere medlemmer som innrapporteres, jo mer støtte får organisasjonen.

MEDLEMSTRIKSINGEN i SOS Rasisme kan være norges-historiens største. Kravene mot organisasjonen er på over 15 millioner kroner. Ledelsen nekter for alt og mener de har sitt på det tørre, men avviser å framvise regnskap og bilag til myndighetene. Det er all grunn til å koble inn politiet. Det er mye som skurrer i SOS Rasisme. Måten ledelsen har håndtert saken på, er ikke tillitvekkende. 20 personer har gransket organisasjonen i to år. Det er på tide å sette hardt mot hardt.

Kriselitteratur

SIGNALER

Simen Ekern
sek@dagbladet.no

Kan en ny dagsavis være redningen for det europeiske samarbeidet?

BRUSSEL (Dagbladet):

«EUROSAMARBEIDET er dømt til å bryte sammen», meldte en kommentator i Financial Times i forrige uke. «Det europeiske prosjektet er i ferd med å stanse opp», advarte Timothy Garton Ash i Guardian.

Det er dårlige tider for Europa-optimister, men det finnes flere utganger på krisa enn total kollaps. Det krever riktig nok noen gode ideer. Hvordan Europa skal se ut framover er et spørsmål kontinentets intellektuelle med fordel kan forholde seg mer aktivt til, ifølge deltakerne på en stor konferanse i EU-parlamentet onsdag kveld.

Bakgrunnen for arrangementet var norsk, på et vis: **Senter for Europaforskning** ved Universitetet i Oslo er i ferd med å avslutte et fem års forskningsprosjekt med bidragsyttere fra 21 universiteter, med demokrati i Europa som overordnet tema.

DELPROSJEKTET SOM BLE debattert denne uka handler om europeiske intellektuelle – hva de snakker om når de snakker om Europa. Det er ganske mye forskjellig, etter prosjektets bok-utgivelse «European stories» å dømme. Det er bra, mente debattantene. Et felles europeisk prosjekt trenger ikke være strømlinjeformet, så lenge europeere får muligheten til å følge med på debatter som foregår i andre land.

Boka er et overraskende krasjkurs i hva Europa er og kan være. Den inkluderer til og med et vel-skrevet kapittel om Norge – trukket fram av én paneldeltaker som kilde til de største overraskelsene. («Tenk at unionene med Sverige og Danmark har betydning så mye for den norske EU-debatten!»)

SAMME DAG SOM konferansen dukket en ny europeisk dagsavis opp på gata i Brussel (du finner en pdf-variant på nettet). European Daily er lansert med en litt høy-stemt lederartikkel på forsiden:

3. LEDER

- Sympatisører til partiet Rødt er mest opptatt av å bruke ferien til å slappe av, skriver Aftenposten.
- Det tar på å være revolusjonær.

NY AVIS: Får European Daily investorene den trenger?

«Å lese ei avis sammen med morgenkaffen kan virke som en trivell daglig rutine, men det er en av hovedpillarene i et virkelig levende og demokratisk samfunn».

DET ER IKKE HELT FEIL, og mange har ment at en europeisk avis er en forutsetning for en fungerende offentlig samtale på kontinentet. Robert Maxwell's The European var et tidlig forsøk, ei avis som var tenkt som en trespråklig dagsavis, men endte en gang i uka på engelsk.

Med European Daily vil to unge svenske bakmenn prøve igjen. Foreløpig er prosjektet på provestadiet – den første utgaven man fikk lese til morgenkaffen denne uka er ment å friste mulige investorer.

KAN DET GÅ? Tja. Forsiden ser ikke så verst ut, den er en slags kryssning av International Herald Tribune og Wall Street Journal. European Daily ser ikke umiddelbart ut til å være noen trussel for

noen av dem, eller for Financial Times, for den saks skyld. En syndikert kommentar av George Soros. En fin reportasje fra protestene i Spania. En liste over de mest solgte bøkene i Europa. Det er flere gode ideer her, men avisa overbeviser ikke helt.

DEN GOTISKE SKRIFTEN på avisnavnet signaliserer noe av prosjektets problem: Dette ser ut som ideen om ei avis, laget for å oppfylle de funksjonene avisene har fylt innenfor nasjonalstaten. Man trenger litt mer egendyrket originalitet for å være en reell utfordrer. Og en ordentlig nettside.

MEN DE SKAL HA for vyene. Og for antydninger av hva et europeisk perspektiv vil si for ei avis: Nyheter fra andre kontinenter kommer under rubrikken «Abroad». Og sportssidene melder at det er store sjanser for at «Europa beholder tronen» under den kommende Wimbledon-turneringen. Det er da noe.

FOR 25 ÅR SIDEN

Dagbladet 19. juni 1986: Farvel Danmark. Et spansk lag, som utnyttet motstandernes tabber, senket den danske VM-drømmen i natt. Med 5-1 var det ikke tvil om hvem som var beste lag på banen. Men danskene ga oss tross alt en underholdende kamp. Takk – og farvel.